

Подальші дослідження. У подальших дослідженнях ми плануємо визначити вплив різноманітних інноваційних технологій на фізичний та функціональний стан студентів, як майбутніх фахівців — технологів.

Література

1. Апанасенко Г.Л. Эволюция биоэнергетики и здоровье человека. — Санкт-Петербург: Петрополис., 1992. — 123с.
2. Гримблат С.О. Здоровьесберегающие технологии в подготовке специалистов: [учебно-методическое пособие] / С.О. Гримблат, В.П.Зайцев,С.И. Крамской. — Харьков: Коллегиум, 2005. — 184 с.
3. Дубогай О.Д. Фізкультура як складова здоров'я та успішного навчання дитини / О.Д. Дубогай. — К.: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. — 128 с.
4. Ляхович А.В. Научные основы формирования здоровья студенческой молодежи: Автореф. дисс. докт. мед. наук. — М., 1998. — 47с.
5. Раевский Р.Т. Физическое воспитание как действенный фактор обеспечения здоровья студенческой молодежи / Р.Т. Раевский // Спорт для всіх. — Донецк: ДонНУ. — 2000. — №1. — С.5-10.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В МЕДИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Ситник О.А.

Сумський державний університет

Постановка проблеми. Інтегральним показником соціального, економічного, духовного добробуту суспільства, його найбільшою цінністю є здоров'я населення. Здоров'я людини у світі визнають настільки важливим показником, що він займає першу позицію в індексі суспільного розвитку будь-якої країни. На сьогодні існує значна кількість державних програм спрямованих на збереження здоров'я, але за даними Центру медичної статистики МОЗ України, стан здоров'я населення країни є критичним. Наша держава потребує кваліфіковано підготованих кадрів, здатних розробляти й реалізовувати сучасні комплексні оздоровчо-реабілітаційні технології в лікувально-профілактичних, санаторно-курортних, спортивно-оздоровчих, освітньо-виховних, соціальних закладах усіх форм власності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Згідно цільової соціальної програми "Здорова нація" державою передбачено здійснення комплексу заходів, спрямованих на: створення кадрового потенціалу для збереження та зміцнення здоров'я людей шляхом налагодження системи підготовки фахівців для кадрового забезпечення впровадження у практику технологій здорового способу життя; введення в класифікатор професій нових спеціальностей: фітнес-тренера, консультанта з питань здорового способу життя, фахівця з рекреації та інших; зміцнення законодавчої бази, що відноситься до сфери медичної реабілітації, а також вдосконалення системи підготовки фахівців реабілітологів на вузівському та післядипломній рівнях.

Спираючись на вище викладене, педагогічні і медичні вищі навчальні заклади готують спеціалістів за напрямком підготовки фізична ре-

білітація. До 2015 року фахівців з фізичної реабілітації переважно готували на базі педагогічних вищих навчальних закладів, а згідно з постановою КМУ № 266 від 29.04.15 року «Фізична реабілітація» належить до галузі «Охорона здоров'я» і на базі медичних вузів більш активно розпочато підготовку таких фахівців, Медичний інститут Сумського державного університету один з них.

За більш ніж двадцятирічну історію становлення цієї спеціальності на Україні питанням професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації займалися Н.О.Белікова, А.М.Герцик, В.Г.Григоренко, В.О.Кукса, Ю.О.Лянный, О.І.Міхеєнко, В.П.Мурза, В.М.Мухін, С.М.Попов, Л.П.Сущенко. Більшість з них дійшли думки, що серед основних завдань професійної підготовки фахівців на сучасному етапі розвитку освіти в Україні є формування особистості, яка може творчо, свідомо, самостійно визначати мету своєї майбутньої діяльності, здатна до розвитку творчого й особистісного потенціалу [1].

Посилаючись на Л.П.Сущенко, слід зазначити, що професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації повинна включати науково й методично обґрунтовані заходи, спрямовані на формування протягом навчання рівня професійної компетентності особистості, достатнього для проведення фізичної реабілітації різних верств населення й успішної праці в лікувально-профілактичних закладах з урахуванням сучасних вимог ринку праці [3].

Аналіз вище викладеного підкреслює, що актуальним на сьогодні є пошук шляхів, які дозволять оновити зміст професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, розвинути їх творчий потенціал, зорієнтувати на успішну самореалізацію в професійній сфері.

Робота виконана згідно плану НДР Сумського державного університету.

Мета роботи — обґрунтувати зміст професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в медичних вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу.

З огляду на існуючу в нашій державі потребу покращення стану здоров'я населення, фахівці фізичної реабілітації можуть працювати в освітніх установах, установах охорони здоров'я, соціального захисту, в громадських організаціях, в спортивних і туристичних організаціях тощо. Це є визначальним фактором в організації та формуванні змісту професійної підготовки студентів. Майбутній фізреабілітолог повинен орієнтуватися у професійній сфері, бачити перспективи її подальшого розвитку і вдосконалення та бути фахівцем в фізичній культурі і спорті, медицині, корекційній і соціальній педагогіці.

Таким чином, підготовка фахівця з фізичної реабілітації багатовекторна, але серед всього різноманіття можна окреслити п'ять напрямків: лікувальний, освітній, рекреативний, соціальний і санаторно-курортний. Кожний вектор вправно розвивається в навчальному процесі. Так, дисципліни I і II курсів переважно природничо-наукової (фундаментальної) підготовки, слугують підґрунтям, базою, основою для засвоєння інших напрямків. Дисципліни загально-професійної та практичної підготовки продовжують естафету знань на II — IV курсах і безпосередньо впливають на професійне спрямування. Оздоровча, навчальна, педагогічна і виробнича практики, що мають місце на всіх курсах навчання, дозволяють апробувати себе за профілем майбутньої професії. Дисципліни віль-

ного вибору студента сприяють поглибленню знань в обраному напрямку.

Тобто, навчальний процес це цілісна система, яка різнобічно підготує майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності, а саме:

1) на лікувальному напрямку фахівець з фізичної реабілітації може здійснювати заходи з прискорення видужання хворого, зі збереження та підтримки організму у сприятливому функціональному стані, із попередження ускладнень, які можуть бути викликані як основним захворюванням, так і вимушеною тривалою гіподинамією. Основними засобами при цьому можуть бути ЛФК, масаж, фізіотерапія, механотерапія. Даний напрямок реалізується на лікарняному (стаціонарному) етапі.

2) на санаторно-курортному і діагностичному напрямку фахівець з фізичної реабілітації може проводити обстеження, визначати функціональні і резервні можливості організму, виявляти відхилення від норми і розробляти систему відновлення втрачених чи знижених функцій, використовуючи індивідуальні програми з фізичної реабілітації. Також на його плечі може лягти просвітня робота серед хворих в межах поліклініки щодо застосування фізичних вправ в лікуванні і профілактиці рецидивів захворювання у формі цікавих зустрічей, лекцій, санітарних бюлетенів, інформаційних листків, документальних і навчальних відео. Даний напрямок реалізується на поліклінічному (реабілітаційному), санаторному етапі.

3) на освітньому напрямку фахівець з фізичної реабілітації у навчальному закладі може долучатися до розробок методик застосування фізичних вправ при порушеннях ОРА, серцево-судинної системи, дихальної системи, ендокринної системи, сенсорних систем, нервової систем; проведення занять ЛФК, використовуючи гімнастичні прилади, природні підручні засоби і засоби механотерапії; навчання учнів прийомам самомасажу, планування і виконання індивідуальних програм функціонального відновлення; може бути залученим для проведення комплексного обстеження учнів, надання консультацій з приводу стану здоров'я учнів і рекомендацій з приводу необхідності звернутись до інших медичних фахівців [2]. Даний напрямок реалізується на диспансерному етапі або супроводжує навчальний процес повсюдно.

4) на соціальному напрямку фахівець з фізичної реабілітації може консультувати хворих і їх родичів щодо виявлених функціональних порушень, шляхів досягнення особами з обмеженими фізичними можливостями максимальної незалежності в самообслуговуванні, залучення їх до планування і проведення реабілітаційних програм, проведення занять з працетерапії з метою максимально можливого відновлення здатності до участі у виробничому процесі на підприємстві в спеціально створених умовах, вдома; проведення заходів сумісно з шкільним психологом, спрямованих на покращення процесів адаптації до умов школи; планування, консультування, проведення заходів оздоровчого спрямування; організування діяльності консультативно-оздоровчого центру здорового способу життя для учнів, батьків і вчителів, удосконалювання оздоровчої та просвітницької роботи серед вихованців, учнів, педагогів і батьків; формування культури здорового способу життя учнів як у навчальний, так і позаурочний час; створення рекомендацій вчителям по впровадженню сучасних інноваційних форм і методів оздоровчої роботи, організація тренінгів, «круглих столів», «майстер-класів» і інших здо-

ров'язберігаючих проєктів. Даний напрямок реалізується повсюдно в спортивно-оздоровчих, освітньо-виховних, соціальних закладах.

5) на рекреативному, фізкультурному, спортивному напрямку фахівець з фізичної реабілітації разом з тренером може контролювати дозування навантаження у дітей і дорослих, регулярно проводити лікарсько-педагогічні спостереження під час тренувань, фізкультурно-рекреативних заходів, розробляти заходи з профілактики травматизму, мікротравматизації, перетренованості, перевтоми; проводити оздоровчо-рекреаційні заходи для осіб різного віку; грамотно складати оздоровчо-рекреаційні сценарії, враховуючи вік, стать, функціональний стан.

Таким чином, враховуючи те, що сучасний напрямок підготовки фахівців з фізичної реабілітації дає можливість обирати напрямок для поглиблення знань в різних сферах реабілітації, медичні вищі навчальні заклади повинні зосереджувати професійну підготовку студентів на лікувальному, санаторно-курортному і діагностичному напрямку.

Висновок. Підготовка реабілітолога здійснюється за комплексним спрямуванням, об'єднана з різними сферами життя і є ефективною тільки при умові її організації як цілісна система. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в медичних вищих навчальних закладах повинна зосереджуватись на лікувально-профілактичному, санаторно-курортному і діагностичному напрямках.

Література

1. Белікова Н.О. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора. пед. наук : спец. 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Н.О. Белікова. Київ, 2012. — 45 с.
2. Ситник О.А. Внесок фізичного реабілітолога у формування здоров'язбережуваного освітнього середовища // Наука і освіта, 2016. — №8. — С.158-162.
3. Сущенко Л.П. Формування мотивації до успішної професійної діяльності майбутніх фахівців із фізичної реабілітації / Л. П. Сущенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. — 2007. — № 6. — С. 276-279.

МЕТОДИКА ЗАНЯТЬ СПОРТИВНИМ ТУРИЗМОМ У РАМКАХ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» У ВНЗ

Халайджі С.В.

Одеська національна академія харчових технологій

В останні роки потреба суспільства у формуванні здорового покоління набула надзвичайного значення. Зокрема, це стосується учнівської та студентської молоді. З року в рік зменшується кількість повністю здорових студентів, а число студентів з великим ступенем обмеженості у фізичних навантаженнях при заняттях фізичною культурою або повністю звільнених від них невпинно зростає [1,4].

З літературних джерел відомо, що суттєво поліпшити стан фізичного здоров'я студентів можна за допомогою активного відпочинку на свіжому повітрі [5]. Одним із засобів такого відпочинку є спортивний туризм, який являє собою активний, а часто і екстремальний вид подо-